

Vragen aan de Raad van State:

In de brief "Kiezen voor bereikbaarheid en kwaliteit van zorg" staat vermeld dat een verzoek van voorlichting aan de Raad van State wordt gevraagd omtrent een voorstel voor een tijdelijk strenger toetsingskader voor de NMa binnen de Mededingingswet. Met dit tijdelijke strengere toetsingskader wordt bedoeld dat:

- een fusie tussen zorgpartijen die leidt tot een marktaandeel op de relevante markt van 35%¹ of meer verboden is. De NMa verleent voor dergelijke fusies geen vergunning.
- de NMa een uitzondering kan maken en dus alsnog een vergunning kan verlenen als er aanzienlijke kwaliteitsverbeteringen uit de fusie voortvloeien en die verbeteringen niet in dezelfde mate kunnen worden bereikt met minder concurrentiebeperkende middelen en verifieerbaar zijn.
- dit strengere toetsingskader is tijdelijk en niet structureel van aard. De zorg is in een transitiefase van een aanbodgestuurd naar een meer vraaggestuurd stelsel. Daarbij zou kunnen worden aangesloten bij de werkingsduur van de tijdelijke verruiming van het toepassingsbereik van het concentratietoezicht op ondernemingen die zorg verlenen. Deze tijdelijke verruiming vervalt op 1 januari 2013.

Aan dit strengere toetsingskader liggen de volgende aannames ten grondslag:

- voor de zorgmarkt die in transitie is, is een tijdelijk strenger toetsingskader voor de NMa wenselijk. De competitie moet dienstig zijn aan de publieke belangen en ertoe leiden dat de cliënt centraal komt te staan. Dit gaat echter niet vanzelf en behoeft in de huidige transitiefase extra aandacht.
- door in de transitiefase fusies bij marktaandelen van 35% of meer te verbieden blijven er meer zorgaanbieders op de markt aanwezig. Dat biedt via het indirecte pad van mededinging (competitie) betere garanties voor goede kwaliteit dan in geval er minder zorgaanbieders op een relevante markt aanwezig zijn.
- op deze regel zijn wel uitzonderingen omdat in voorkomende gevallen door een fusie te realiseren kwaliteitsverbeteringen dusdanig van omvang zijn dat deze opwegen tegen de nadelen van die fusie op de competitie.

Uit het bovenstaande voorstel en aannames vloeien de volgende vragen voort:

- 1 In hoeverre is het bovenstaande voorstel vorm te geven binnen de kaders van het Europese recht en de daarvan afgeleide nationale regelgeving, in het bijzonder de regels omtrent het vrij verkeer van kapitaal dan wel de vrijheid van vestiging en art. 21 lid 4 van de Concentratieverordening?
- 2 Hoe beoordeelt de Raad de mogelijke samenhang met de toepassing van het aanmerkelijke marktmacht instrumentarium op basis van de Wet Marktordening Gezondheidszorg door de NZa?
- 3 Welke aspecten acht de Raad verder van belang bij het vormgeven van een tijdelijk strenger toetsingskader voor de NMa zoals hierboven beschreven?

De volgende vragen worden gesteld naar aanleiding van het algemene overleg op 3 juli jl. met de Tweede Kamer over bereikbaarheid van ziekenhuiszorg.

- 4 Welke mogelijkheden ziet de Raad om een beroep te doen op andere dwingende vereisten van algemeen belang dan "de kwaliteit van zorg" om een tijdelijk strenger toetsingskader voor de NMa zoals hierboven beschreven te rechtvaardigen?
- 5 Welke mogelijkheden ziet de Raad om de rol van de NZa en de IGZ te versterken, in aanvulling op hun huidige betrokkenheid, ten aanzien van het fusietoezicht van de NMa?

¹ Voor dit verzoek van voorlichting gaan we uit van een marktaandeel van 35%. In de brief aan de Tweede Kamer staat "Wij denken daarbij aan een percentage van ca. 30 á 40 procent".

- 6 Welke mogelijkheden ziet de Raad voor een additionele zorgfusietoets, met doelcriteria anders dan de borging van voldoende mate van competitie zoals onder de Mededingingswet? Bijvoorbeeld op basis van normen rond bereikbaarheid van zorg, kwaliteit van zorg, maatschappelijke functie van zorgaanbieders, leefbaarheid voor cliënten en/of keuzevrijheid van cliënten?